

Brajl - przeżytek czy konieczność

Cykl o Harrym Potterze ma 53 tomy, najdłuższy słownik języka angielskiego aż 145, a alfabet dla niewidomych wynalazł 16-letni chłopiec! To nie żadne rewolucje, ale ciekawostki o piśmie Braille'a - najpopularniejszym na świecie systemie stworzonym dla osób niewidomych.

10 października 2017 r. w Instytucie Tyflogicznym PZN odbyła się konferencja pod wielo mówiącym tytułem „Brajl - przeżytek czy konieczność”. Wydarzenie to było swego rodzaju odpowiedzią na coraz mniejszą popularność pisma punktowego wśród osób niewidomych oraz początkiem debaty społecznej na temat użyteczności brajla we współczesnym świecie.

Konferencję rozpoczęła Prezes PZN Anna Woźniak-Szymańska, która przypomniała, że od ponad 200 lat osoby niewidome na całym świecie korzystają z pisma punktowego stworzonego przez Louisa Braille'a. - Był to ogromny przełom w życiu osób niewidomych na całym świecie. Dzięki tej technice osoby niepełnosprawne mogły tak naprawdę rozpocząć proces edukacji. Mogli uczyć się czytać, pisać, zdobywać wiedzę, a co za tym idzie - zawód, a następnie pracę - podkreśliła Woźniak-Szymańska. Jak dodała, nauka brajla jest niezbędna w procesie rehabilitacji osób niewidomych i zagrożonych utratą widzenia bez względu na wiek. - Z naszych doświadczeń wynika, że coraz więcej osób w wieku starszym traci wzrok i z dostępnością do nauki brajla jest bardzo różnie w zależności od regionów Polski - powiedziała Woźniak-Szymańska.

W pierwszej części Elżbieta Oleksiak, Kierownik Centrum Rehabilitacji IT, i Małgorzata Pacholec, Dyrektor Instytutu Tyflogicznego PZN przedstawiły statystyki, m.in. przybliżyły słuchaczom dane na temat liczby instruktorów pisma Braille'a, dzieci i młodzieży uczących się go, a także brajlistów na uczelniach wyższych. Z zaskoczeniem i radością przyjęliśmy fakt, że stale rośnie liczba czytelników publikacji brajlowskich w DZDN.

Po teorii przyszedł czas na praktykę. Teresa Dederko odczytała w brajlu esej „Widzę palcami”, za który w ubiegłym roku została nagrodzona I nagrodą w międzynarodowym konkursie organizowanym przez Europejską Unię Niewidomych (EBU). O swoich doświadczeniach z brajlem w domu i o możliwościach zastosowania tego pisma w nowoczesnych technologiach opowiedzieli pracownicy Instytutu, biegli brajliści, Ewa Fraszka-Groszkowska i Rafał Kanarek, a w dalszej części Ryszard Sitarczuk przedstawił problem dostępności map dla osób niewidomych. O zastosowaniu brajla w nauce matematyki i stworzonej do tego celu platformie Platmat opowiedział Adam Miziołek.

Brajl - konieczność czy przeżytek?

Pod takim hasłem zorganizowano dyskusję panelową, w której udział wzięli: prof. Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz, Dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW, Tomasz Wojakowski, pracownik działu komunikacji społecznej PFRON, Monika Cieniewska, dyrektor DZDN w Głównej Bibliotece Pracy i Zabezpieczenia Społecznego, Wiesław Pawłowski, Instruktor Brajla w Ośrodku Rehabilitacyjno-Lecznym „Klimczok”, a także dr Małgorzata Paplińska, kierownik specjalności Tyflopädagogika w Instytucie Pedagogiki Specjalnej na APS. Dyskusję kierowała Dyrektor Małgorzata Pacholec. Paneliści przedstawili swoje poglądy na temat pisma punktowego w świetle dziedzin, którymi się zajmują. Wniosek z każdej kolejnej wypowiedzi był jeden: że pismo punktowe, choć kosztowne, jest konieczne i można nauczyć się go w każdym wieku.

Wydarzenie zakończyło się wręczeniem nagrody Człowieka Roku im. Włodzimierza Kopydłowskiego Pani Zofii Krzemkowskiej, wieloletniemu instruktorowi pisma Braille'a w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Niewidomych w Bydgoszczy.

Konferencja nie zakończyła dyskusji na temat użyteczności brajla - Instytut Tyflogiczny PZN zamierza opublikować również raport w postaci białej książki, w którym zawarte zostaną wnioski z dyskusji, rekomendacje i propozycje rozwiązań. Prosimy przesyłać swoje uwagi i spostrzeżenia na temat pisma Brajlowskiego do 30 listopada br. na adres: pzn@pzn.org.pl. W temacie prosimy napisać „Biała księga brajla”.

